

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Ryby a soudkyň Mgr. Ivety Postulkové a JUDr. Ludmily Sandnerové ve věci

žalobce: **Spokojené Díly z.s.**, IČO 22672818
sídlem Foglarova 1817/57, 664 34 Kuřim
zastoupený Mgr. Lenkou Kotulkovou, advokátkou
sídlem Kopečná 241/20, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká komora architektů**
sídlem Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
zastoupené Mgr. Ing. Danielou Rybkovou, advokátkou
sídlem Josefská 34/6, 118 00, Praha 1

v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením žalovaného,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu řízení.
- III. Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 4 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se obsáhlou žalobou podanou dne 21. 1. 2021 Městskému soudu v Praze (dále též „*městský soud*“) domáhal ochrany před tvrzeným níže uvedeným nezákonným zásahem a vyslovení tohoto výroku:

„I. Žalované se počínaje právní mocí tohoto rozsudku zakazuje pokračovat v porušování žalobcova práva řádným nevyřízením jeho podnětu ze dne 14. 5. 2020, doplněného dne 23. 9. 2020, a stížnosti ze dne 20. 10. 2020.

II. Žalované se přikazuje obnovit stav před nezákonným zásahem spočívajícím v řádném nevyřízení žalobcova podnětu ze dne 14. 5. 2020, doplněného dne 23. 9. 2020, a stížnosti ze dne 20. 10. 2020 tak, že zruší:

- usnesení dozorčí rady žalované č. 1/653 ze dne 29. 9. 2020, o zastavení disciplinárního zjišťování s autorizovaným architektem doc. Ing. arch. J. K. Ph.D.*
- usnesení dozorčí rady žalované č. 2/654 ze dne 29. 9. 2020, o zastavení disciplinárního zjišťování s autorizovaným architektem Ing. arch. J.K.*
- usnesení dozorčí rady žalované č. 756, č. j. DR 2020-05, ze dne 17. 11. 2020 o opětovném zastavení disciplinárního zjišťování s doc. Ing. arch. J. K., Ph.D.*
- usnesení dozorčí rady žalované č. 757, č. j. DR 2020-05, ze dne 16. 11. 2020 o opětovném zastavení disciplinárního zjišťování s Ing. arch. J.K..*

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

in eventum (pro případ, že soud takto formulovanému návrhu rozsudku nevyhoví)

žalobce navrhuje, aby soud zakázal žalované počínaje právní mocí rozsudku pokračovat v porušování žalobcova práva řádným nevyřízením jeho podnětu ze dne 14. 5. 2020, doplněného dne 23. 9. 2020, a stížnosti ze dne 20. 10. 2020; aby žalované přikázal obnovit stav před nezákonným zásahem spočívajícím v řádném nevyřízení žalobcova podnětu ze dne 14. 5. 2020, doplněného dne 23. 9. 2020, a stížnosti ze dne 20. 10. 2020; aby soud sám zrušil:

- usnesení dozorčí rady žalované č. 1/653 ze dne 29. 9. 2020, o zastavení disciplinárního zjišťování s autorizovaným architektem doc. Ing. arch. J. K. Ph.D.*

- usnesení dozorčí rady žalované č. 2/654 ze dne 29. 9. 2020, o zastavení disciplinárního zjišťování s autorizovaným architektem Ing. arch. J.K.
- usnesení dozorčí rady žalované č. 756, č. j. DR 2020-05, ze dne 17. 11. 2020 o opětovném zastavení disciplinárního zjišťování s doc. Ing. arch. J. K., Ph.D.
- usnesení dozorčí rady žalované č. 757, č. j. DR 2020-05, ze dne 16. 11. 2020 o opětovném zastavení disciplinárního zjišťování s Ing. arch. J.K.;

a aby uložil žalované zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

2. Podle žalobce tvrzený nezákonný zásah měl spočívat v tom, že žalovaná nevyřídila řádným způsobem jeho podnět, když nezhájila s doc. Ing. arch. J. K., Ph.D., a Ing. arch. J.K. disciplinární řízení, ačkoli upozornil žalovanou na možná porušení disciplinárního řádu žalované ze strany jmenovaných architektů. Žalobce byl dotčen v právu na příznivé životní prostředí kvůli možné nezákonnosti aktualizace zásad územního rozvoje v důsledku střetu zájmů autorizovaných architektů jako zpracovatelů díla. Žalovaná nepřisvědčila žalobci a usneseními dozorčí rady č. 756 a č. 757 ze dnů 16. 11. 2020 a 17. 11. 2020 potvrdila předchozí usnesení žalované č. 1/653 a č. 2/654 obě ze dne 29. 9. 2020 jako prvostupňového orgánu, jimiž zastavila disciplinární zjišťování ke jmenovaným architektům. V odůvodnění žalovaná uvedla, že neshledala důvody, aby proti jmenovaným architektům bylo zahájeno disciplinární řízení, které si žalobce nemůže nárokovat. Disciplinární nepotrestání architektů, na němž se dozorčí rada žalované usnesla, je v její pravomoci a disciplinárním nepotrestáním architektů se nijak nezhorší právní postavení žalobce.
3. Městský soud konstatuje, že v dané věci žalobce napadá způsob, jakým žalovaná vyřídila podnět, jímž usiloval o zahájení disciplinárního řízení. Proto před věcným projednáním žaloby zkoumal, zda podaná žaloba splňuje podmínky pro soudní přezkum, přičemž dospěl k závěru, že tomu tak není.
4. Předmětem sporu je posouzení, zda způsob vyřízení podnětu k zahájení disciplinárního řízení, resp. fáze jemu předcházející disciplinárního zjišťování může být nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.
5. Podle § 42 správního řádu *správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Sdělení správní orgán nezasílá, postupuje-li vůči tomu, kdo podal podnět, podle § 46 odst. 1 nebo § 47 odst. 1.*
6. Podle § 29 odst. 1 disciplinárního řádu žalované je disciplinární žalobce *povinen zabývat se každým podezřením ze spáchání disciplinárního provinění [...] o němž je informován.* „Podle odst. 3 též ustanovení „*jakmile je disciplinární žalobce informován o podezření, že se autorizovaná nebo registrovaná osoba dopustila disciplinárního provinění, zahájí zjišťování a bez zbytečného prodlení ověří věrohodnost a odůvodněnost sděleného podezření; o zahájeném zjišťování vyrozumí osobu podezřelou z disciplinárního provinění.*
7. Mezi obecnou úpravou obsaženou ve správním řádu a zvláštními právními předpisy je vztah speciality, v jehož důsledku se správní řád jako obecný předpis aplikuje, pokud není ve zvláštním předpise stanoveno jinak. Správní řád se tak použije také, jestliže na něj zvláštní právní předpis výslovně neodkazuje. V případě, že právní úprava zvláštního zákona vylučuje užití správního řádu, avšak zvláštní zákon současně neobsahuje úpravu odpovídající základním zásadám činnosti správních orgánů, uplatní se vždy základní zásady ve smyslu § 2 až § 8 správního řádu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013 č. j. 3 Ads 133/2012-19).
8. Žalobce spatřuje zásah do svého veřejného subjektivního práva v dotčení práva na příznivé životní prostředí. K tomu by podle něj mohlo dojít kvůli možné nezákonnosti aktualizace zásad územního rozvoje v důsledku střetu zájmů shora jmenovaných autorizovaných architektů jako zpracovatelů tohoto díla. V uvedeném městský soud neshledává žádnou relevantní souvislost. Pokud se žalobce chce bránit proti aktualizaci zásad územního rozvoje, právní řád mu k tomu poskytuje zvlášť určené

nástroje v oblasti územního plánování s možností následného meritorního soudního přezkumu. Snaha o zahájení disciplinárního řízení s autory příslušné územně plánovací dokumentace však neslouží k obraně vůči jejímu obsahu.

9. S ohledem na výše uvedené městský soud konstatuje, že žalobci nesvědčí veřejné subjektivní právo na zahájení disciplinárního řízení se členy žalované. Rozhodnutí o podnětu není způsobilé jakkoli zasáhnout veřejná subjektivní práva žalobce, která bez ohledu na výsledek zůstávají nedotčena. Žalobce současně není členem žalované a její rozhodnutí mu tak nemohou zakládat, měnit ani rušit práva nebo povinnosti. Smyslem podnětu je iniciace dozorové pravomoci příslušných orgánů žalované jako profesní komory, nikoli rozhodování o právech a povinnostech iniciátora podnětu ani třetích osob (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009 č. j. 1 Ans 1/2009-299 ve vztahu k České lékařské komoře nebo ze dne 19. 2. 2020 č. j. 9 As 284/2018-89 ve vztahu k České advokátní komoře). V tomto ohledu se postavení žalované neliší od ostatních profesních komor. Žalobce by se ostatně nemohl proti výslednému rozhodnutí z takto zahájeného disciplinárního řízení bránit ani žalobou podle § 65 s. ř. s.
10. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v aktuálním rozsudku ze dne 15. 4. 2021 č. j. 1 As 394/2020- 53, který se týkal obdobné věci, podnět, s nímž se na žalovanou může obrátit kdokoli, vede k aktivaci dozorčí pravomoci žalované. Disciplinární řízení je správním řízením, jehož konečný výsledek naplňuje materiální požadavky na rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., což se může negativně projevit v právní sféře toho člena komory, s nímž je takové řízení vedeno. Fáze disciplinárního zjišťování, která předchází zahájení disciplinárního řízení, je zaměřena pouze na prošetření skutečností uvedených v podnětu iniciátora, zda je důvodné s označeným členem komory disciplinární řízení zahajovat. Smyslem fáze disciplinárního zjišťování není autoritativní rozhodování o právech a povinnostech ani jedné ze stran. Možné důsledky podnětu k zahájení disciplinárního zjišťování závisí na posouzení žalované. Pokud by žalovaná podnět shledala důvodným, nevedlo by to ke vzniku nároku žalobce na jakýkoli další postup ve věci. Disciplinární pravomocí profesních komor se zabýval také Ústavní soud, který v usnesení ze dne 23. 10. 2013 sp. zn. II. ÚS 2990/13 konstatoval, že stíhání a potrestání pachatele správního deliktu je věcí vztahu mezi státem a pachatelem, přičemž neshledal existenci žádného ústavně zaručeného práva iniciátora podnětu na to, aby byla jiná osoba stíhána. Obdobně lze poukázat na případ odložení oznámení o přestupku podle § 76 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
11. Pokud žalobci nesvědčí veřejné subjektivní právo na zahájení určitého řízení, nemůže být dotčen sdělením, že správní orgán pro jím navrhovaný postup neshledal důvody (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2014 č. j. 2 As 41/2014-47). Postup při šetření podnětu k zahájení řízení z moci úřední a sdělení o jeho výsledku mohou být nezákonným zásahem tehdy, pokud zasahují do práv oznamovatele, jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 3. 2017 č. j. 2 As 285/2016-86. Zdůraznil v něm potřebu zkoumat „*zda a jaká jejich práva jsou dotčena šetřením či oznámením o výsledku tohoto šetření*“ a zda byly naplněny judikaturou dovozené podmínky, za nichž lze úkon správního orgánu považovat za zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.
12. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005 č. j. 2 Aps 1/2005-65 musí být pro poskytnutí ochrany podle § 82 s. ř. s. kumulativně splněny následující podmínky: „*Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (‘zásahem’ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka)*“. Z usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2010 č. j. 7 Aps 3/2008-98 vyplývá, že „*zásahová žaloba chrání proti jakýmkoli jiným aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení*“. V rozsudku ze dne 4. 11. 2015 č. j. 2 As 198/2015-20 Nejvyšší správní soud vyslovil, že „*předpokladem důvodnosti žaloby na určení nezákonnosti zásahu je však i nadále to, že se předně musí o nezákonný zásah do práva žalobce vůbec jednat. V případě, že žalobci žádné veřejné subjektivní právo nesvědčí, nelze mluvit ani o deklaraci nezákonného zásahu do něj*“. Městský soud shledal, že žalobce nemohl být na svých

právech vyřízení podnětu způsobem, který neodpovídá jeho představám, přímo zkrácen na svých právech. Jelikož nebyl jakkoli dotčen, nebyly proto splněny podmínky pro poskytnutí soudní ochrany podle § 82 s. ř. s. Napadený úkon žalované nebyl zaměřen přímo vůči žalobci ani v jeho důsledku proti němu nebylo přímo zasazeno. Jinými slovy, žalobou napadený úkon pojmově vůbec nemůže být nezákonným zásahem. V takovém případě se žalobce nemohl žalobou na ochranu před nezákonným zásahem bránit ani proti způsobu nebo kvalitě vyřízení podnětu. S ohledem na absenci veřejných subjektivních práv svědčících žalobci, jejichž dotčení by mohlo být namítáno, by takový soudní přezkum postrádal jakýkoliv smysl. Právo na soudní ochranu poskytovanou správními soudy totiž z podstaty věci souvisí s dotčením veřejných subjektivních práv ze strany orgánů veřejné správy (srov. § 2 s. ř. s.). Za uvedené situace by bylo samoučelné konstruovat procesní právo iniciátora na řádné vypořádání podnětu, není-li následné sdělení či vyrozumění o vyřízení podnětu nijak způsobilé k dotčení jeho hmotných práv. V nyní posuzované věci je zřejmé, že žalovaná při vyřizování podnětu nečinná nebyla a podnět splnil svůj zákonný účel, neboť vedl k aktivaci dozorové pravomoci v podobě disciplinárního zjišťování.

13. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019 č. j. 7 As 44/2019-21, bod 12 vyplývá, že „pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem ‚zásahem‘ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu.“ V dané věci jelikož žalobce nemohl být vyřízením podnětu dotčen na svých právech, a současně napadená usnesení žalované nejsou pojmově rozhodnutími ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., nemohou být nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Z tohoto důvodu městský soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl pod výrokem I. tohoto usnesení.
14. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 s. ř. s., jak je uvedeno pod výrokem II. tohoto usnesení.
15. Výrok o vrácení zaplaceného soudního poplatku se opírá o § 10 odst. 3 poslední věta zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jak je uvedeno pod výrokem III. tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 21. dubna 2021

JUDr. Jan Ryba, v. r.
předseda senátu